

2007-07-20

Stämplat:

Undersökning: Nä, Kumla sn, Blacksta 3:4 m fl**Ansvarig institution:** UV**Ansvarig för undersökningen:** Carin Claréus**Ekonomiskt kartblad:** 10F 0c**Lst:s dnr:** 11.391-2173-82**Eget dnr:** 5715/82, 5881/82**Fynd:** Ja Nej **Lägeskoordinater:** x 6553715, y 1461855

Landskap	Nä
Socken/Stad	Kumla sn
Fornlämningsnummer	RAÄ89
Fastighet/kvarter	Blacksta 3:4
Fornlämningstyp	Boplats, fossil åkermark
Undersökningsår	1982
Typ av undersökning	Delundersökning
Dokumentationsmaterial	Fältritningar
Materiallista bifogas	Ja
Fyndlista bifogas	Nej
Ekonomisk karta eller stads/kvarterskarta bifogas	Ja
Datering	äldre järnålder
Resultaten har publicerats i: Arkeologi i Sverige 1982-1983, Rapport av Gunhild Rydström från Nä, Kumla sn, Björka 10:1 riksväg 52 (1984)	
Sammanställt av, namn och datum Kerstin Forslund 2005-03-16	

2007-07-20

Beskrivning (ex.: orsak till undersökningen, beskrivning av undersökningsområdet, undersökningens omfattning, sammanfattning av resultaten, fyndkategorier)

Boplatsslämningar från äldre järnålder i Nä, Kumla sn, Blacksta 3:4

På uppdrag av Statens Vägverk genomförde Riksantikvarieämbetet uppdragsverksamhet en delundersökning i Nä, Kumla sn, Blacksta 3:4, RAÄ89 under ledning av Carin Claréus. Undersökningen föranleddes av att en ny vägsträckning av riksväg 52, Kumla-Katrineholm skulle byggas. Uppdraget innebar avbaning av ett område på 5600 m². Ärendena omfattade nyupptäckta boplatsslämningar i åkermark dels ett område vid forn 165 Björka 10:1 och dels ett område vid forn 89 Blacksta 3:4. Samtliga anläggningar var av boplatskaraktär främst härdar och stolphål.

Dnr 5715/82 och dnr 5881/82:

Forn 89 omfattade ett område med fossil åkermark och ryggade åkrar. De ryggade åkrarna hade C14 daterats till 400 f. Kr och 1300 e.Kr.

Under en okulärbesiktning av det blivande vägområdet invid RAÄ89 påträffades tre härdar som skadats vid plöjning samt sot, kol och skörbrända stenar. Dessutom påträffades skarpkantade stenar, bränd lera och flera bitar av en malsten spritt på åkerområdet.

Den arkeologiska undersökningen genomfördes den 24 t.o.m den 30 november 1982 då en sträcka som var 12 m bred och ca 160 m lång avbanades. Vid avbaningen påträffades boplatstrester. Anläggningarna bestod av sex härdar som mätte mellan 0,5-1 m i diameter, en oval mörkfärgning, en rund nedgrävning som mätte 1 m i diameter och var omgiven av ett 0,1 m brett eldpåverkat område, en kvadratisk nedgrävning som mätte 0,5x0,5 m och var omgiven av ett 0,1 m brett eldpåverkat grått område samt ett stolphål som mätte 0,2 m i diameter.

Under tiden 6-22 december 1982 gjordes en delundersökning inom vägområdet invid RAÄ89. På ett 5600 m² stort område påträffades nio härdbottnar, som var mellan 0,5-1 m i diameter och ca 0,05-0,1m djupa. Förutom härdarna påträffades en oval mörkfärgning 0,5x 1 m, en kvadratisk nedgrävning 0,5x0,5 m bred och 0,05 m djup, en rund nedgrävning som var omgiven av ett eldpåverkat område och dessutom eldpåverkad i botten. Denna mätte 1 m i diameter och ca 0,02 m djup. Dessutom påträffades ett stolphål, 0,2 m i diameter och 0,01-0,02 m djupt och ytterligare ett antal mörkfärgningar som var svåra att tolka.

Härdarna förekom i två koncentrationer dels i väster med fyra härdbottnar intill de fossila åkrarna och dels en koncentration öster om denna med tre härdbottnar. En härd låg på gränsen till ett sankt område längst i öster.

Vid undersökningarna påträffades fynd såsom lerklining, bränd lera, delar av en malsten och ett bryne. Inga daterande föremål påträffades.

En undre kolhorisont i de fossila åkrarna har daterats med C14 till 400 ± 200 f.Kr.

Uppgifterna är hämtade ur "Arkeologi i Sverige" 1982-1983.

Det fanns ingen fyndlista i dokumentationsmaterialet. Fynden kan eventuellt vara förkomna.

2007-07-20

Stämplat:

Undersökning: Nä. Norrbyås socken, Sörby 2:2, Ön 1:5**Ansvarig institution:** UV**Ansvarig för undersökningen:** Carin Claréus**Ekonomiskt kartblad:** 10F 2f**Lst:s dnr:** -**Eget dnr:** 4377/73 mfl**Fynd:** Ja Nej **Lägeskoordinater:** x6532,35 y1475,61

Landskap	Närke
Socken/Stad	Norrbyås
Fornlämningsnummer	RAÄ 2, 13, 14, 15
Fastighet/kvarter	Sörby 2:2, Ön 1:5
Fornlämningstyp	Gravfält, boplats
Undersökningsår	1972-1973, 1975-1976
Typ av undersökning	Slutundersökning
Dokumentationsmaterial	Fältritningar, foton, fynd, färdigt manus
Materiallista bifogas	Ja
Fyndlista bifogas	Ja
Ekonomisk karta eller stads/kvarterskarta bifogas	Ja
Datering	Stenålder–medeltid
Resultaten har publicerats i: C. Claréus: Forn tid och medeltid i Norrbyås socken i Närke. I: Från bergslag och bondebygd (1974) Arkeologi i Sverige 1972–1973, 1975	
Sammanställt av, namn och datum Annika Jeppsson 2004-11-08	

2007-07-20

Beskrivning (ex.: orsak till undersökningen, beskrivning av undersökningsområdet, undersökningens omfattning, sammanfattning av resultaten, fyndkategorier)

Undersökningen 1972-1973 gjordes eftersom det planerades för en grustäkt. När täkten skulle utvidgas gjordes ytterligare undersökning 1975-1976.

Undersökningsområdet låg på en grusås.

RAÄ 2, Tallbacken (fyndnummer 201-204)

Fornlämningen var inventerad som en hög och en osäker högliknande lämning. Bägge dessa lämningar visade sig vara förhistoriska gravar. Därutöver påträffades ytterligare en svag förhugning med mittblock som också var en grav. Anläggningarna tillhörde ett mindre gravfält där endast ett fåtal anläggningar fanns kvar.

Anläggning 1 innehöll brända ben, två keramikkarl, flera bronsklumpar, nio glaspärlor och en i glasfluss, en kam.. Graven dateras till 700–800-talet e.Kr, vilket motsvarar slutet vendeltid och början vikingatid.

Anläggning 2 innehöll brända ben, ett keramikkarl, en järnkniv med tånge, en glasflusspärla och "järnklumpar". Graven dateras till 550-800 e.Kr, vilket motsvarar vendeltid.

Anläggning 3 innehöll enstaka brända ben och få krukskärvor. Graven kunde inte dateras men den bör också vara från yngre järnålder.

RAÄ 13, Örlogen (fyndnummer 101-123)

Enligt inventeringen var fornlämningen en stensättningsliknande lämning. Därutöver påträffades ytterligare en stensamling sydost om A1.

Anläggning 1 innehöll två stora koncentrationer med keramik. I centrum av anläggningen påträffades keramik av järnålderskaraktär och i sydväst fanns stenålderskeramik. I sydöstra delen var en bronsdolk instucken under en sten.

Bronsdolken kunde dateras till Monterius period II, vilket motsvarar 1550–1100 f.Kr.

Stenålderskeramiken hade kamintryck av Säter IV-typ, vilka kan dateras till 2000–1800 f.Kr.

Järnålderskeramiken ?

Anläggning 2 var skadad men i ett tjockt sotigt lager mellan och under stenarna fanns brända fiskben från en större fiskart. Lagret kommer troligen från en boplats vars läge inte klart identifierats. Lagret låg på 32-metersnivån vilket är samma nivå som en annan gropkeramisk boplats i närheten.

RAÄ 14, Örlogen (fyndnummer 1-100)

Före undersökningen var fornlämningen inventerad som en stenåldersboplats. Vid schaktningen framkom tre husgrunder. I anslutning till det ena huset påträffades en klipping som var präglad i Malmö för Christian II av Danmark (1513–1523), järnspik och en järnskära. Fem kulturlagersamlingar som var samtida med husen undersöktes också. Där påträffades ett bronsskaft, en järnbila, järnkniv, spik, keramik, tegel, lerklining brända och obrända ben.

RAÄ 15, Sandskiftet (fyndnummer 301-310)

En husgrund som troligen ska dateras till nyare tid.